

Enheten för samhällsplanering
Emma Franzén
010-233 13 19

Nykvarns kommun
Samhällsbyggnadsavdelningen
155 80 NYKVARN

Nykvarns översiktsplan Granskningsyttrande över utställningsförslag mars 2014

Nykvarns kommun har överlämnat ett förslag till översiktsplan i samband med utställning enligt 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har den 28 februari 2014 lämnat ett samrådsyttrande över en tidigare version av förslaget till översiktsplan.

Länsstyrelsens uppdrag

I granskningsyttrandet ska länsstyrelsen, enligt 3 kap. 16 § PBL, kontrollera och yttra sig:

- om förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
- om förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs,
- om redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenligt med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
- om frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte har samordnats på lämpligt sätt, och
- om bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har inhämtat synpunkter på utställningsförslaget från Trafikverket. De av Trafikverkets synpunkter som rör frågor som länsstyrelsen ska bevaka enligt 3 kap. 16 § PBL redovisas i granskningsyttrandet.

Detta granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen kan komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser enligt 11 kap. 10, 11 § § PBL, om de synpunkter som lämnas nedan inte beaktas.

RIKSINTRESSEN

Mälaren med öar och strandområden, 4 kap 1,2 § MB

Mälaren med öar och strandområden är utifrån områdenas natur- och kulturvärden av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till

GRANSKNINGSYTTRANDEDatum
2014-04-29Beteckning
4012-7699-2014

stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens- och friluftslivets intressen ska särskilt beaktas.

Föreslaget bebyggelsestråk längs Turingens och Mälarens strandområden tar i anspråk naturmiljöer som är värdefulla för friluftslivet. Länsstyrelsen anser att det finns risk att föreslagen bebyggelseutveckling längs Turingens och Mälarens strandområden kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen anser att planering på områdesnivå behöver föregå kommande detaljplanering för att klargöra vilken bebyggelseutveckling som är möjlig utan att riksintressets värden skadas.

Taxinge-Näsby, 3 kap. 6 § MB

Förslaget till översiktsplan redovisar ett utvecklingsområden inom riksintresseområde för kulturmiljö enligt 3 kap. 6 § MB. Taxinge-Näsby (AB 4) är en herrgårdsmiljö med medeltida ursprung med olika slags byggnader, parkanläggningar och odlingslandskap. Hur riksintresset ska beaktas framgår inte av förslaget till översiktsplan. Det finns starka bevarandevärdena inom området Taxinge-Näsby och Länsstyrelsen gör bedömningen att en större exploatering i området kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset. Riktlinjer för hur en bebyggelseutveckling kan ske utan att skada riksintressets värden behöver tas fram.

Kommunikationer, 3 kap. 8 § MB

E20 och Svealandsbanan är av riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB, vilket framgår av förslaget till översiktsplan. Av översiktsplan ska även framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintresset. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör kompletteras med en redovisning av vilka restriktioner på grund av störningar och risker som gäller för ny bebyggelse i anslutning till väg och järnväg.

MILJÖKVALITETSNORMER*Miljö kvalitetsnormer för vatten*

I förslaget till översiktsplanen anges att större delen av vattenförekomsterna idag har god status vad gäller ekologisk, kemisk och kvantitativ status. Detta stämmer inte för några viktiga vattenområden i kommunen, t.ex. Måsnaren, Turingen, Turingean och Vällingen. Dessa har måttlig ekologisk status och ett mycket stort åtgärdsbehov för att nå god ekologisk status. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens redovisning av status och åtgärdsbehov behöver revideras.

Vattenmyndigheten ska fastställa ny status och miljö kvalitetsnormer år 2015. Översiktsplanen bör tydligt ange att det underlag som tas fram av Vattenmyndigheten ska ligga till grund för efterföljande planering och prövning.

LANDBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

Kommunen föreslår i översiktsplanen en bebyggelseutveckling inom områden som omfattas av strandskydd för att utveckla landsbygdens orter. Förslaget till översiktsplan pekar dock inte ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge enligt 7 kap. 18 e § MB. Behovet av att stimulera en sådan

GRANSKNINGSYTTRANDEDatum
2014-04-29Beteckning
4012-7699-2014

utveckling finns främst i landsbygdsområden som inte ligger i närheten av stora tätorter. Vid Mälaren får bestämmelserna om landsbygdsutveckling endast tillämpas i områden som har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Stränderna i regionen är viktiga för friluftslivet. Samtidigt finns här ett mycket starkt bebyggelsetryck. Utifrån de speciella förhållanden som råder i en storstadsregion som Stockholm, anser Länsstyrelsen att det endast undantagsvis kan vara lämpligt med lättnader i strandskyddet baserat på landsbygdsutveckling. I tidigare oexploaterade lägen vid Mälaren bör ny bostadsbebyggelse inte lokaliseras.

MELLANKOMMUNAL SAMORDNING*Landsbygdsutveckling*

Enligt förslaget till översiktsplan avser kommunen att utveckla olika bebyggelsestråk för att kunna tillhandahålla service, vård och omsorg på landsbygden. Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2010 förordar en tät regional struktur med god kollektivtrafikförsörjning. I planförslaget redovisas flera större nya bebyggelseområden utanför den i RUFS 2010 visade regionala bebyggelsestrukturen.

För att uppnå det övergripande målet om en långsiktigt hållbar utveckling i regionen är det angeläget att begränsa bebyggelseutvecklingen i områden som inte ligger i goda kollektivtrafiklägen. Länsstyrelsen anser att bebyggelseutvecklingen i kommunen i första hand ska ske i den regionala stadsbygden som anges i RUFS 2010, för att främja utvecklingen av en tät, väl sammanhållen och kollektivtrafik-anpassad regional bebyggelsestruktur. Länsstyrelsen bedömer att en nyetablering av omfattande bebyggelseområden längs Turingens och Mälarens stränder inte är förenligt med inriktningen i RUFS 2010.

HÄLSA OCH SÄKERHET*Transporter av farligt gods*

Flera föreslagna bebyggelseområden ligger intill järnväg och väg med transporter av farligt gods. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att i ett tidigt planeringsskede ta fram riskbedömningar för att klargöra vilka förutsättningar som finns för ny bebyggelse inom områdena.

Trafikbuller

Översiktsplanens riktlinjer anger att så kallade avstegsfall från riktvärden för trafikbuller kan godtas i kollektivtrafiknära lägen. Planförslaget innehåller ingen kartredovisning av vilka områden som avses. Länsstyrelsen anser att riktlinjerna är för allmänt hållna och att de inte ger tillräcklig vägledning för efterföljande detaljplanering. Länsstyrelsen anser att det är bra om översiktsplanen redovisar i vilka områden avsteg från riktvärdena kan vara tillämpliga.

Länsstyrelsens vägledning "Trafikbuller i bostadsplanering" (rapport 2007:23), anger att avsteg från riktvärdena endast kan godtas i centrala lägen samt i lägen med god kollektivtrafik. Länsstyrelsen gör på nuvarande underlag bedömningen att avsteg från bullerriktvärdena endast kan vara tillämpligt i de centrala delarna

GRANSKNINGSYTTRANDEDatum
2014-04-29Beteckning
4012-7699-2014

av Nykvarns tätort. Det synsätt som presenteras i vägledningen tillämpas av Länsstyrelsen i samråd och granskning av detaljplaner. Det bör även framhållas att olika lösningar för att klara riktvärdena alltid behöver utredas och redovisas i detaljplanearbetet.

Förorenade områden

Flera kända potentiellt förorenade områden ligger inom eller i anslutning till områden som i översiktsplanen föreslås för bostäder med inslag av service och verksamheter. Dessa områden bör framgå av översiktsplanen och beaktas i efterföljande detaljplanering och tillståndsbeslut, så att bebyggelsen inte blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa.

Risker för översvämning

Länsstyrelsen anser att riktlinjerna för översvämning bör förtydligas. Ny sammanhållen bebyggelse bör lokaliseras, placeras och utformas på ett sätt som innebär att samhällsstrukturen är hållbar över tid. Det är angeläget att samhällsviktiga funktioner inte lokaliseras till områden där det finns risk för översvämning. Vid avsteg från riktlinjerna behöver riskanalyser tas fram för den aktuella platsen. Åtgärder ska vidtas så att konsekvenserna av höga vattennivåer minimeras.

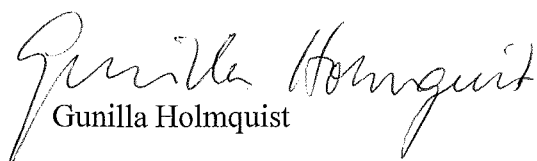
Länsstyrelsen anser att riktlinjer i översiktsplanen bör ange att ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt behöver placeras ovanför nivån 2,8 meter räknat i höjdsystemet RH2000 (motsvarar 2,3 i RH00), vilket även rekommenderas i RUFS 2010.

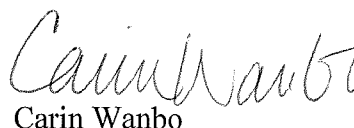
Det är viktigt att uppmärksamma att kunskapsläget om klimatets förändring och dess påverkan på vattennivån ständigt förändras genom nya utredningar och forskarrön. Det bör därför finnas en beredskap att ompröva översiktsplanens riktlinjer i detta avseende.

BEBYGGELSENS LÄMPLIGHET MED HÄNSYN TILL HÄLSA OCH SÄKERHET, MILJÖKVALITETSNORMER M.M.

De olika miljö- och riskfrågor i övrigt som är viktiga att uppmärksamma i planering och tillståndsprövning redovisas till viss del i översiktsplanen. Planens översiktliga karaktär gör dock att lämpligheten vid efterföljande detaljplanering och tillståndsprövning är svårt att fullt ut förutses. Länsstyrelsen utgår från att störningar och risker kommer att beaktas i efterföljande planering och tillståndsbeslut, så att bebyggelsen inte blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit samhällsbyggnadsdirektör Gunilla Holmquist, beslutande, samhällsplaneringschef Maria Heymowska, miljödirektör Göran Åström och arkitekt Carin Wanbo, föredragande.

Gunilla Holmquist

Carin Wanbo

Datum
2014-04-15

Beteckning
4012-7699-2014

Enheten för samhällsplanering
Emma Franzén
010-223 13 19

Nykvarns kommun
Samhällsbyggnadsavdelningen
155 80 Nykvarn

Sändlista

Trafikverket Region Stockholm
Vattenfall Eldistribution AB
Södertälje stad
Ekerö kommun
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Tillväxt, miljö och regionplanering, Stockholms läns landsting